

Risico-inventarisatie en -evaluatie ondergeschoven kindje in sector

“Het is een verplichting, maar ook een redmiddel”

Volgens de Arbo-wet moet iedere werkgever zicht hebben op de risico's waaraan werknemers worden blootgesteld en moet er een plan van aanpak zijn om deze risico's te beheersen: de risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E). Binnen de groene sector is het nut en de verplichting van de RI&E nog niet overal doorgedrongen, zegt preventieadviseur Wim Klaucke van Stigas.

Door Remco Faasen

“Ik denk dat de risico-inventarisatie en -evaluatie een ondergeschoven kindje is ja, bij sommige hoveniers en groenverzoeken. Vooral kleinere werkgevers zijn vaak eenvoudigweg niet op de hoogte van de verplichting. Ze komen er vaak pas achter als het te laat is en er iets is gebeurd. Zeker bij blijvend letsel na een bedrijfsongeluk zal een verzekeraar informeren naar de RI&E en kan dan best lastig gaan doen bij aansprakelijkheid. Een verzekeraar als SAZAS stelt een RI&E gewoon als eis. Maar ook de Arbeidsinspectie controleert er streng op, waarbij ik trouwens wil benadrukken dat die deze jaren sowieso strenger let op de manier van werken van hoveniers en groenverzoeken.”

Achtergrond

Het gaat misschien ver om het voorkomen van bedrijfsongevallen een roeping te noemen, maar Wim Klaucke zet zich er al sinds 1995 vol voor in. Nog steeds zijn het verzorgen van twee à drie voorlichtingsavonden per maand geen uitzondering en waar de preventieadviseur komt, probeert hij zo goed mogelijk advies te geven. Het heeft ongetwijfeld te maken met zijn medische achtergrond. “Ik ben opgeleid als verpleegkundige en heb in het Wilhelmina Ziekenhuis in Assen alle aspecten van de zorg meegemaakt: van zwakzinnigheidszorg tot psychiatrie. Toen ik interim-hoofd van de afdeling obstetrie/gynaecologie was, heb ik de overstap gemaakt naar de functie van bedrijfsverpleegkundige voor een aantal SW-bedrijven in de provincie Groningen.

Daar heb ik vooral ingezet op werkplekonderzoek en het terug-brengen van het ziekteverzuim en was ik eigenlijk dus al bezig met risico-inventarisatie en -evaluatie. Binnen de SW-bedrijven was er een ziekteverzuim van gemiddeld achttien, negentien procent en ik heb dat zo ver terug weten te brengen dat er klachten kwamen dat de afdelingen te vol raakten.”

Via een oud-collega die inmiddels Arbo-adviseur was geworden, kwam Klaucke bij Stigas terecht. “Het werk als preventieadviseur sprak me aan: RI&E, werkplekonderzoek en - zeker in de beginjaren - veel voorlichting geven. Er waren weken met wel drie, vier bijeenkomsten in de avonden. We moesten het preventieverhaal echt uitdragen en onder de aandacht brengen.”

Gevaren

Bij een risico-inventarisatie en -evaluatie worden de gevaren binnen een bedrijf met betrekking tot de veiligheid, gezondheid en het welzijn van werknemers geïnventariseerd. Vervolgens wordt een inschatting van de risico's gemaakt, waarbij wordt gekeken naar de kans dat een gevaar zich voordoet, wat het effect van dit gevaar is en wat de frequentie is waarmee werknemers aan het gevaar worden blootgesteld. Ook wordt er gekeken naar de arbeidsongevallen in het verleden. Daarna wordt er een Plan van Aanpak opgesteld waarin wordt opgenomen binnen welke tijd de werkgever de geconstateerde risico's zal verhelpen. Na enkele maanden volgt

Wim Klaucke

Risico-inventarisatie en -evaluatie

Elk bedrijf met minstens een medewerker voltijd in dienst, is verplicht een risico-inventarisatie en -evaluatie op te stellen. Bedrijven met maximaal vijftig werknemers kunnen dit zelf doen, maar kunnen ook hulp en advies inschakelen via de Arbodienst. Hoveniers die verzekerd zijn bij SAZAS betalen daarvoor een legesbedrag van 130 tot 250 euro, afhankelijk van het aantal medewerkers. Er komt dan een adviseur arbeidsomstandigheden langs voor een beoordeling, die samen met de werkgever de vragenlijst invult. Wim Klaucke: “Zo'n bezoek is uiteraard een momentopname. De verantwoordelijkheid blijft bij de werkgever liggen. Die moet tijdens het invullen van de vragenlijst zo nauwkeurig mogelijk zijn. Hij moet het zien als een investering in de gezondheid van zijn medewerkers, maar ook voor zichzelf.” Grote hoveniers hebben vaak al een RI&E omdat deze vanuit de ISO/VCA-certificering verplicht is. De RI&E is als onderdeel ook opgenomen in de Veiligheidscheck van Stigas.

Kijk voor meer informatie op www.stigas.nl, www.rie.nl, www.groenearbo.nl en www.stigascheck.nl.

RI&E soms ondergeschoven kindje

een evaluatie van de genomen stappen en na drie à vier jaar moet de hele procedure weer opnieuw worden gedaan.

Oppervlakkige scan

Een RI&E gaat dieper het bedrijf in en is zeker geen oppervlakkige scan van eventuele risico's. Er is aandacht voor het juiste gebruik en onderhoud van mechanisch- en/of elektrisch aangedreven machinerie (Wim Klaucke: “Vijftig procent van alle branden binnen bedrijven, en niet alleen agrarisch, ontstaat door overbelasting van het elektrische netwerk of kortsluiting.”), maar ook voor de juiste kleding en werkwijze. “Bij een inventarisatie wordt ook gekeken naar de bedrijfshulpverlening, zeker op het gebied van hartreanimatie en het gebruik van automatische externe defibrillators. Werkgevers moeten daar echt op in zetten, het zijn kleine dingetjes die gewoon een mensenleven kunnen redden. Maar weet bijvoorbeeld ook hoe een brandblusser werkt. Soms zien werkgevers dat als een soort verplichting, maar het is gewoon een

redmiddel in geval van nood. Een ondernemer is verplicht levensreddend te kunnen handelen en moet op de hoogte zijn van brandbestrijding.”

Veiligheidsnormen

Bij veel bedrijven wordt het met de veiligheidsnormen vaak niet zo nauw genomen, is de ervaring van Klaucke. “Dan ontbreken er beschermingskappen, of er is gesleuteld aan de grasmaaimachine zodat deze niet afslaat als je opstaat van de stoel. Als er dan iets misgaat, heb je wel een probleem. Zo heb ik eens te maken gehad met iemand die zijn freesmachine had aangepakt: het heeft hem zijn beide benen gekost. Ik kom ook regelmatig zaken tegen waarbij sjaals of jassen in de takkenversnipperaars gaan en gehoorbescherming wordt lang niet altijd gedragen. Maar ook de fysieke belasting blijft een probleem. In deze sector zijn de rug- en ledemaatklachten hoog.”

“Ik snap het wel, het losjes omspringen met veiligheidsmaatregelen heeft vaak met drukte te maken, zeker bij kleinere

bedrijven. Snel nog even een klusje tussendoor doen. Of de druk die meespeelt vanwege seizoenswerkzaamheden die snel gedaan moeten worden. Maar we hebben het wel over veiligheid. Of ik desondanks wel eens als een bemoeial wordt gezien? Ik heb wel eens meegemaakt dat ik bij een bedrijf kwam waar het doodstil was, zelfs op het erf zag ik niemand. Pas in de loods keek er iemand om de hoek met een blik van 'kom niet dichterbij'. Ik moest toen uitgebreid het verschil tussen Stigas en de Arbeidsinspectie uitleggen en dat ik niet voor een controle kwam, maar alleen maar advies geef.” ■